

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.10.1967, sp. zn. 5 Cz 115/67, ECLI:CZ:NS:1967:5.CZ.115.1967.1

Číslo: 15/1968

Právní věta:

K výkladu § 50 odst. 1 a § 86 odst. 1 zák. o rod. 1)

Část výdělku docílenou za přesčasové hodiny nelze vylučovat ze základu, rozhodného pro určení výživného, nutno však přihlídnout k tomu, že zvýšené vypětí v práci mohlo zvyšovat i vlastní životní náklady otce a tím vlastně ovlivňovat jeho schopnosti přispívat na výživu dětí.

1) Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 1965, 4 Cz 157/65, uveřejněné pod č. 16/1966 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.10.1967

Spisová značka: 5 Cz 115/67

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Výživné, Výživné dítěte

Předpisy: 94/1963 Sb. § 50

§ 85

§ 86

§ 96

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu v Lounech byl otec uznán povinným přispívat na výživu dvou nezletilých dětí od 1. 11. 1966 po 350,- Kčs měsíčně a za měsíc říjen doplatit 365,- Kčs.

Nejvyšší soud rozhodl o stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že uvedeným rozhodnutím byl porušen zákon a toto rozhodnutí zrušil.

Z odůvodnění:

Okresní soud především pochybil, když ve věci rozhodl, aniž si spolehlivě objasnil, zda jsou dány zákonné důvody pro rozhodnutí o výchově a výživě nezletilých dětí, případně jen o vyživovací povinnosti. Ze spisu není zatím zřejmé, zda lze vztah rodičů dětí, kteří patrně žijí ve společné domácnosti, posuzovat jako vztah, kdy „rodiče spolu nežijí“ (srov. ustanovení § 50 odst. 1 a § 86 odst. 1 zák. o rod.). Přitom je nutno uvážit, že pouhé společné bydlení v jednom bytě ještě nemusí znamenat, že by nebyla dána podmínka pro úpravu výchovy a výživy. V případě, že rodiče spolu nežijí, nemohl by se soud omezit jen na rozhodnutí o návrhu matky na určení výživného, neboť v takovém případě by byl povinen podle § 50 odst. 1 zák. o rod. upravit i bez návrhu práva a povinnosti rodičů k dětem v širším rozsahu, zejména rozhodnout o tom, komu se děti svěřují do výchovy a jak má každý z rodičů přispívat na jejich výživu. Pouze v tom případě, že rodiče spolu žijí, avšak jeden z nich neplní dobrovolně své povinnosti k nezletilým dětem, mohl by se soud omezit jenom na úpravu vyživovací povinnosti ve smyslu § 86 odst. 2 zák. o rod.

Podle ustanovení § 85 odst. 2 a 3 zák. o rod. přispívají oba rodiče na výživu svých dětí podle svých schopností a možností a při rozsahu jejich vyživovací povinnosti se přihlíží k tomu, který z rodičů a v jaké míře o děti osobně pečuje. Žijí-li rodiče spolu, přihlédne se i k péči o společnou domácnost. Ustanovení § 96 odst. 1 (věta první) zák. o rod. jsou pak dána hlediska pro určení výživného, kterými jsou odůvodněné potřeby nezletilých dětí a schopnosti a možnosti povinných osob.

Se zřetelem k uvedeným zákonným ustanovením nebyla věc okresním soudem náležitě posuzována. Ačkoliv lékařské potvrzení ze dne 19. 9. 1966 uvádí, že nezl. Z. trpí epilepsií a že jde o chronické onemocnění, které si vyžádá několikaletého léčení, nijak soud k této skutečnosti nepřihlédl a zejména neprovedl potřebná zjištění o tom, zda toto onemocnění nezvyšuje náklady na životní potřeby tohoto nezletilého, případně v jakém rozsahu je zvyšuje. Rovněž schopnosti a možnosti osob povinných, tj. rodičů, nebyly náležitě objasněny. Zjištění výše otcova i matčina příjmu (otec kolem 2000 Kčs a matka asi 1000 Kčs měsíčně) odpovídá sice otcovu odhadu, avšak není v souladu s obsahem zpráv zaměstnavatelů obou rodičů. Podle zprávy ČSD, železniční stanice Ústí nad Labem, hlavní nádraží, činil průměr otcovy čisté mzdy od dubna do září 1966 částku 1860 Kčs měsíčně, průměr matčiny mzdy podle zprávy n. p. Elektroporcelán v Lounech 1050 Kčs. Přitom však nemělo být soudem opomenuto přihlédnout k další okolnosti, která vyplynula ze zpráv uvedených zaměstnavatelů rodičů, že totiž u otce počínaje říjnem 1966 došlo ke změně v sazbě daně ze mzdy v souvislosti s převodem výplaty přídatků na děti na matčina zaměstnavatele a že se tak zřejmě změnil i čistý výdělek obou rodičů. Soud měl též vzít zřetel i na to, že otec docíloval vyššího výdělku zejména také proto, že mu náležela odměna za větší počet přesčasových hodin. Tuto část výdělku přirozeně nelze vylučovat ze základu, rozhodného pro určení výživného, přece jen však zvýšené vypětí v práci mohlo zvyšovat i vlastní životní náklady otce a tím vlastně ovlivňovat jeho schopnosti a možnosti přispívat na výživu dětí.

V případě, že rodiče žijí spolu, bylo nutno též – se zřetelem k ustanovení § 85 odst. 3 zák. o rod. – přihlédnout k péči každého z nich o společnou domácnost. Pokud soud převzal údaj otcův, že do konce září 1966 platil měsíčně včetně přídatků na děti 800 Kčs a kromě toho polovinu výdajů na domácnost, jde o zjištění velmi neurčité. Není vůbec zřejmé, jakou částku ona polovina výdajů na domácnost představovala a zejména, zda otec postupoval – pokud jde o výdaje na domácnost – podobně i v říjnu 1966, kdy měl na výživu dětí zaplatit jen 335 Kčs.

Dosavadní řízení zůstalo tedy neúplné a tato neúplnost mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Rozsudkem okresního soudu byl tak porušen zákon v ustanoveních § 6, 120 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ustanoveními § 50, 86 odst. 1 a 2, § 96 odst. 1 zák. o rod.